

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Erzsébet-tér 4-ik sz., az emeleten Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában — Ide intézendők a kiadó hivatali előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisitor térfogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árkedezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezelszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Beköszöntő.

A „Gömör-Kishont“ társadalmi és vármegyei közlönynek — a mai számtól kezdve — én alulírott vagyok a *felelős szerkesztője*.

Érzem, hogy ebben a két szóban eléggé súlyos terhet vállaltam magamra.

Könnyűvé teszi azonban nekem e teher elviselését az a tudat, hogy a lappal összeköttetésben álló feladatok teljesítésében képzett, komoly és hűséges munkatársak állanak segítségemre, akiknek — mint helyi belmunkatársaknak — névsorát szíves felhatalmazásuk alapján ime itt közlöm:

Bodor István főgimn. igazgató, Bodor Ármán kir. mérnök, Dr. Cziner Miksa ügyvéd, Fodor Zoltán kir. törvényszéki aljegyző, Dr. Institóris Endre ügyvédjelölt, Józsa Antal kir. tanfelügyelő, Dr. Kármán Aladár orvos, Dr. Kovács László városi főjegyző, Lukács Géza vármegyei főjegyző, Matolcsy Pál áll. iskolai tanító, Terhes Samu joghallgató, Törköly József áll. el. isk. igazgató, Törköly László kir. törvényszéki aljegyző, Dr. Veres Samu főgimn. tanár, Dr. Wallentinyi Dezső főgimn. tanár.

Ez az a gárda, mely oldalam mellett áll és velem együtt — köszönetre és elismerésre nem számítva, sőt gáncsra és kicsinylésre elkészülve — önzetlen odaadással végzi azt a nem éppen hálás és kellemes szolgálatot, melyet vidéki hírlapírásnak neveznek.

Mai nap a fővárosi napisajtónak szinte szertelen kifejlődése korában akadnak olyanok, kik egyáltalán kétségbe vonják a vidéki sajtó létjogosultságát. Pedig ez tévedés, mert mindig vannak helyi érdekű s nagyfontosságú kérdések, melyekkel a fővárosi sajtó nem foglalkozhatik eléggé, s melyek alapos tárgyalására csakis a helyi sajtó hivatott. De akár van rá szükség, akár nincs, helyi lap mégis van és lesz is mindig; azt hiszem, egy művelt emberekből álló

társaság csak a közönség iránt való szíveséget teljesít akkor, midőn egy ilyen lap szerkesztését elvállalja s közös erővel arra törekszik, hogy ha már van helyi lap: hát az lehetőleg jó legyen, irodalmi színvonalon álljon, a közügyek és azok vezetői iránt elfogulatlan bíráló legyen, a felmerült társadalmi és esetleg politikai eseményeket tárgyilagossággal, minden célzatosság és állásfoglalás nélkül ismertesse és soha senkit személyében meg ne sértsen. Egyszóval legyen a lapnak hangja olyan, mint a minő a művelt családok szalonjában a társalgási modor szokott lenni. nyilt, fesztelen, komoly, olykor kedélyes; őszinte, de sohasem nyers és faragatlan, sohasem durva, sohasem kötekedő.

A „Gömör-Kishont“ ilyen akar lenni az én szerkesztésem alatt is. Ez az én programom. Kérem a tisztelt olvasóközönséget: fogadja jóindulattal.

Rimaszombat, 1901. május 15-én.

Dr. Dienes Gyula,

a „Gömör-Kishont“ felelős szerkesztője.

Rimaszombat, 1901. május 15.

A „Gömör-Kishont“ mai számával új szerkesztő kezébe kerül, s én visszavonulok a lap vezetésétől, melyre ideiglenesen vállalkoztam.

Azt a jóindulatot, melyet az olvasóközönség e lap iránt fennállása óta mindenkor tanúsított, az én vezetésem idején sem vontam meg, s midőn ezért az olvasóközönségnek, a munkatársaknak pedig önzetlen és buzgó támogatásukért őszinte, hálás köszönetet mondok, kérem őket, hogy a lapot továbbra is pártolni és szellemi termékeikkel gyarapítani szíveskedjenek.

A lap új szerkesztője s a körülötte csoportosuló hatalmas gárda biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a lap továbbra is a nyilt, becsületes irányt követi és tisztán a közérdeket szolgálja,

s mint hűséges organuma a közvéleménynek, bizonyára meg fogja találni a kellő támogatást és elismerést.

Lapomat és magamat a közönség további jóindulatába ajánlva, vagyok

Rábely Miklós,

a „Gömör-Kishont“ kiadótulajdonosa.

Városi érdekek.

Sokszor hallottuk már a panaszt, hogy Rimaszombat város kisiparosai évről-évre a pusztulással küzdenek és nincs megnyugtató kilátás ezen valóban szomorú helyzet gyökeres átváltozására a közel jövőben.

El kell ősmerni a panaszos hangok jogosultságát, de azt viszont tagadni nem lehet, hogy a nemrég multban egészséges áramlat indult meg, mely a bajok orvoslását tűzvéni ki célul, buzgalommal fogott egy jobb jövő alapjának megépítéséhez.

Ily intézkedéseknek tekintendők némely gyári vállalatok betelepítése, melyek hivatva leendnek a munkás kezeknek foglalkozás adására, az ifjú erők szakszerű kiképzésére stb; s a mely iparok betelepítésével ide jövő lakosok a fogyasztó közönség sorait megszorítván, a gazdasági és kisipari termékek piacának emelésére is nagyon jótékony hatást gyakorolnának.

Es a remélt jobb jövő eme feltételei máris kezdenek testet ölteni, a Mansfeld Pál-féle chamotte gyártelep az előmunkálatokat serényen teljesíti, ma-holnap megnyílik az agyag-ipar tanműhely; várhatjuk, hogy a pénzintézetek vállvetett tevékenysége utcainkat s házainkat villamos fényvel látandják el; s a helybeli ev. ref. egyház által megalakított, az iparos tanoncokat segítő egyesület szintén gyakorolja nemes hivatását.

Az élet küzdelmeiben elfásult szívek azt mondják, hogy mindez már elkésett, — igaz,

— most biztosan meg fog nyugodni, ha megtudja, hogy a fia ismerősöknél lakik, azok majd jobban fognak rá vigyázni.

Meg is lehetett elégedve Ferkó a helyével. A Nagy ur felesége igen jó háziasszony volt. Szépen rendben tartott mindent. A kis fizetését jól be tudta osztani, úgy hogy a hónap végét az ebéden, vacsorán, nem igen lehetett megérezni. Szép, magas, barna asszony volt.

Nem érti az ember, hogy mehetett feleségül ahhoz a csunya vézna Nagy urhoz. De hát szegény embereknek sok mindenféle históriájuk van. Ki tudja, hogy és mint történt. Annyi bizonyos, hogy nem volt szerencsés házasság. Egészen különböző természetűek voltak. Hozzájárult még ehhez a gyerek betegsége. Már 4 esztendő volt, de még felülni sem tudott. Ott feküdt egész nap a kocsikájában. A szegény asszony, ha nem volt dolga a konyhában, mindig ott himezett mellette és tartotta szóval a gyereket, a ki az angolkorosokat jellemző korai tulfejlettséggel minden iránt érdeklődött.

Később ebben a tekintetben Ferkó nagy segítségére volt az asszonynak. Mert neki nagyon jó szíve volt. Megsajnálta a szegény gyereket. Leült a kocsikája mellé és elbeszélgetett vele. Mesélt neki szépeket a faluról, a hol ő lakik, az erdőről, a lovacskákról. Ferkónak is jól esett, hogy az ő kedves otthonáról beszélhet valakinek, a kit az érdekel. Meg is ígerte neki, hogy majd nyárran elviszi magával haza, fognak kocsikázni, Ferkó fog hajtani, a gyerek meg majd fogja biztatni a lovacskákat, hogy „Gyü lovacska, gyü!“

Ilyen szépen elbeszélgettek. Dicsérte is Ferkó Nagy ur meg a felesége, a jó szíveért, hogy úgy szereti azt a szegény gyereket. Pedig az igazat megvallva, nemesak a gyerekért tette ő azt, hanem az asszonyért is. Sajnálta azt a szép barna asszonyt, meg talán szerelmes is volt bele. — Nagyon bajos dolog az emberi lélek egyes érzelmeit analizálni, kivált mikor azok még csak keletkezésben vannak. — Eleinte sajnálta az asszonyt, de később kezdte észrevenni magán, hogy a sajnálatba valami más is vegyül. En edes Istenem, hogy is lehetne ez másképp! Egy 20 esztendő fia, a ki az edes anyján kívül más asszonyt nem ismer, kikerül a világba, nagyon természetes, hogy az első jóképű fehér cselédbe belebolondul.

Az asszony, a maga éleslátásával mindjárt meg-

TÁRCZA.**Besüt a hold**

Besüt a hold az ablakon,
Beteg vagyok, nem alhatom . . .
Lelkem erre-arra téved:
Keresi az üdvösséget.

Hajlik szívem gyászra, búra
Megrezdül a bánat húrja,
Ugy felzokog, úgy feljajdul
Szívet tépő bútól-bajtul!

A kit immár eltemettem,
Kinek örök rabja lettem:
Mintha hívna édes hangon
Pihenni a siri hanton . . .

Az édesen hívó szóra
El is mennék nyugovóra;
Lelkem oda hozzá vágyik
Pihenni feltámadásig.

Bár csábit a sirnak odva:
Lelkemet itt tartja fogva
Két kis fecske, két kis gyermek . . .
Értők kell viselni terhet.

A hitvesnek fájó szívét
Széttéj heti a földi lét,
Megölnheti a bubánat,
— De élni kell az *apának!*

Besüt a hold az ablakon,
Fáj a szívem, nem alhatom . . .
Lelkem erre-arra téved —
Beh szomorú ez az élet . . . !

A számár.

Irta: TERHES SAMU.

A személyvonat d. e. 10 óra 23 perczkor érkezett Budapestre.

Bán Ferkó magára vette a felsőkabátját, leemelte a kizitáskáját, azután kiszállott a III. osztályu kocsiból. Nagyon meglepte a Perronon sürgő-forgó néptömeg. Máskülömben nagyon álmos volt. Este 7 órakor ült a vonatra és a kocsit egész éjszaka zsufolva volt; meg azután a mellette ülő polgártárs iszonyu foghagyma-illatja sem hagyta aludni.

Még soha az életben nem volt Budapesten, de még csak valami nagyobb városban sem. Nem is tudom, hogy tudott volna eligazodni, de szerencsére ott várta a pályaudvaron Nagy ur. Ez a Nagy ur ugyanabból a faluból való a honnét ő. Itt dijnokoskodott az üzletvezetőségénél. Feri, mint egyetlen pesti ösmerősehez, ő hozzá írt levelet, hogy majd ha felmegy Pestre, adjon neki egy pár utbagazítást.

Nagy ur eleinte nem igen örült meg ezen levélnek. Szegény üzletvezetőségi dijnokok nagyon el vannak foglaltva, nem lehet tőlük kívánni, hogy még efféle ingyen vezető szerepre szívesen vállalkozzanak. De azután eszébe jutott, hogy milyen jó kis mellékjövedelem volna az nekik, ha Ferkót ott tartanák maguknál kosztra és lakásra. Három szobácskájok volt, — mindössze is egy kicsit össze kellene huzódni. A legkisebb szoba jó lesz Ferkónak. Neki sincsenek nagy igényei. A feleségének is tetszett az eszme. Utóvégre is, ha csak 10—15 frt haszon lesz rajta havonként, ez is számottevő összeg egy szegény ember háztartásában. Ekként határozták el a dolgot. Nagy ur a vonatnál karonfogta Ferkót, — fiakkert rendelt annak a reményében, hogy azt ugyis ő fogja fizetni.

Ferkó nagyon megörült annak, hogy Nagy uréknál fog lakni. Jól esett neki, hogy nem kerül egészen idegen emberek közé. Mert bizony az igazat megvallva, egy kicsit gyámoltalan fiu volt. A kollegiumba nem sok társadalmi simaságra tehetett szert. Nem jól érezte magát idegenek közt.

Meg is írta mindjárt az édes anyjának. A szegény öreg asszony nehéz szívvel bocsátotta el egyetlen fiát a bűnök városába, — a mint ő Budapestet nevezni szokta,

hogy hamarabb kellett volna kezdeni, de jobb későn, mint soha; — és ha azzal vetünk számot, vajjon kinek a mulasztása elmaradt voltunk. Őszintén kell bevallanunk, miként önmagunkon kívül senkit sem vádolhatunk.

Városunk lakossága valóban ó-conservatív gondolkodású; bizalmatlan és e mellett kissé önző s talán szűk látókörű. Maga a conservatív mód nem is volna nagy hiba, de annak a csökönységig nem szabad terjedni; a megfontoltság férfias erény, viszont a bizalmatlanságnak nem szabad a szélsőségig terjedni. E két előbbi tulajdonság eredménye az, hogy minden tervezett újításra az volt a felelet: *ha eddig jó volt úgy, ezután is jó lesz*; s hogy: *nem lépünk vállalatba, mert ott a losonczy gőzmalom, a posztógyár, az megtanított arra, hogy kötve kell hinni még a komának is!* És ez előítéleteket megdönteni vajmi nehéz; nehezebb pedig annál inkább, mert mint említém, önzők és szűk látókörűek is vagyunk. Ugyanis legelső sorban kitől várhatja polgárságunk a közelet hajója kormányának helyes irányítását, ha nem a város előjáróságától; hát igen, innen kívánhatja is; azonban csak akkor, ha az intézkedésre hivatottak tisztességes megélhetéséről megfelelő javadalom által gondoskodott; s ha azt látjuk, miszerint a polgármester évi 1400, a főjegyző és rendőrfőkapitány 1200 frt, a tanácsnokok 400—500 frt fizetés mellett *kinlődnak*, ugyan kinek jutna eszébe, hogy tőlük nagyobb szabású s az élet fejlődésére döntő hatású ténykedéseket várjon! Ezt nyugodt lélekkel kívánni sem lehet; hisz a kellő képesítéssel bíró férfi, becsületes munkássággal 2—4-szer annyit kereshet; s mert e fizetések az élet fentartására, gyermekek neveltetésére, s a társadalmi élet követelményeire elégtelen lévén, azon alkalmazottak mintegy rákényszerítvők mellékeresetek szerzésére, s ez által a város érdekeinek elhanyagolására.

Itt az idő a cselekvésre, a jövő év elején következik be az általános tisztújítás, most kell átdolgozni a szervezeti szabályrendeletet, első sorban meg kell állapítani a szükséges tisztis létszámot s a beosztandó munkásságnak megfelelő fizetésről gondoskodni kell.

Ne legyünk önösek, azt gondolván, hogy az eddigi szűk dotáció elegendő, s zsebünk terhére több fizetést nem adunk; s különösen ne szűk látókörűek, mert az is bizonyos, hogy tisztis karunktól csak úgy kívánhatjuk az odaadó munkásságot, ha tisztességes megélhetésüket biztosítjuk; s ha ezen feladatainknak eleget tettünk, akkor nyilván válogathatunk oly vezérférjaközül, a kik tehetségükkel s fáradhatlan tevékenységgel vezetni is fognak bennünket a súlyos közállapotokból való kibontakozás útján, s a közintézmények fejlesztése s a közgazdasági viszonyok rendezése által a polgárságot a jólét révpontjára vezérel.

Egy pár őszinte szót óhajtottam ezekkel a város lakosságához intézni, azon reményben,

érezte a dolgot. Nevetett is rajta magában, de még jól is esett neki, ha a kis lakó rajta felejtette nagy kék szemét. Apródonként egészen hozzászokott ehhez a simogató nézéséhez. Mikor úgy az asztalnál ültek, elkezdett összehasonlításokat tenni magában a férje meg Ferkó közt, s mikor egyiket is másikat is nézte, a pillantása néha önkéntelenül is úgy odavillant a Ferkó szemébe, hogy a nagy 20 esztendő gyerek elpirult. Nincs veszedelmesebb az asszonyokra nézve egy ilyen piruló gyereknél. Az a pirulás szebben beszél és többet ígér a Don Juanok minden hizelgésénél.

A mi szép fekete asszonyunk sem volt fából. Hevesen lüktető vére megkívánta a fiúnak a csókját, ölelést. De Ferkó sehogysem mert tovább menni a nézésnél. Valóságos szentnek tartotta az asszonyt, a kit szívének első szerelmével körülvett. Bámulta, mint az oltárképet, — csak álmában, a mikor minden ember bátrabb, merre neki megmondani, hogy szereti. Az álom pedig csak álom.

Egyszer azután az asszony, látván, hogy sehogy sem akar nyilatkozni, egy délután, a mikor a férje a hivatalban körmölt, egyszerűen neki támadt a fiúnak.

„Hát maga miért néz rám mindig olyan furesán. Ha még egyszer észreveszem, megmondom a férjemnek.“ Szegény Ferkó iszonyu zavarba jött, ötlöt-hatolt, hogy ő nem néz, meg azután, hogy ő a világról sem akarta megsérteni. Egy kis hiba volt, hogy sirva nem fakadt. Akkor azután elkezdte vigasztalni, hogy „No gyász-vitéz, azért sirva ne fakadjon. Nem kell mindjárt megijedni.“

— És hogy a fiu még akkor is csak olyan kétségbeesett arcot vágott, hogy egészen megvigasztalja, átölelte, magához huzta. Annak, a mikor a nyakán érezte a puha karokat, a fejébe szökött a vér, ő is megölelte az asszonyt és elkezdte forrón, szenvedélyesen csókolni.

Es ekkor a másik szobából áthallatszott a szegény kis beteg sirása. „Mama, mama, jere, fáj — nagyon fáj!“ Ferinek a szívébe nyilallott a sirás, nem tudta tovább csókolni annak a síró gyereknek az anyját. Kiszakította magát karjai közül és feletlen fővel, lángoló arccal rohant le a garádjéson; le az utcára.

Az asszony pedig magára hagyatva, a dühtől, szenvedélytől reszkető hangon kiáltotta utána: „Számár! Számár!“

Lehet, hogy az asszonynak igaza volt.

hogy azt félre érteni nem fogják. — Nem hazabeszéltem, mert a polgármesteri székbe, avagy más városi tisztis állásba lépni nem czélom.

Lukács Géza.

Magyar önértet a kereskedelembe!

Ily ezimű multkori cikkünknek visszhangja támadt a helybeli olvasó közönségünk körében, a hol annak tartalmát élénken megvitatták.

Ennek eredményeképp kaptuk az alábbi felszólalást, melyet igen szívesen közreadunk, mert a mi elmondott nézeteinket kiegészíti, és mert mindig örvendünk annak, ha lapunkban felvetett eszmék iránt érdeklődő közönségünk közül egyesek, a maguk esetleg ellentétes nézeteiket ilyen tárgyilagoss formában velünk és olvasóinkkal megismertetik.

A válasz így következik:

Tisztelt Szerkesztő ur!

Beesés lapja folyó évi április havi 17 számában megjelent vezető cikkre nagy igazságot mond. — Engedje meg azonban, hogy a kép háttérének e szerény sorok írója némi megvilágítással szolgáljon, — talán lesz valami kívánt eredménye.

Kereskedő testületünk tagjaiban — tisztelet a ki veendőknél — hazafias magyar önértet ugyancsak kevés, abban legalább, hogy üzleti körökben, főleg megrendelések közlő, gyároisaiak, nagykereskedőket az idegen — főleg német — nyelvi használatáról Magyarországon le szoktatni törekedjenek.

Régi dal, legalább harmincz éves óhajta a magyar közönségnek, hogy hazai kereskedelmünkben valahára uralkodjék a nemzeti, még pedig nemesak színekben és lobogókban, de tettekben is. — Mert ha az önálló kis országok megélni sőt gyarapodni tudnak németül?! nekünk kevesebb okunk van idegen törekvéseket támogatni nagy Magyarországon.

Azaz, hogy — ránk nézve és általánosságban — úgy áll a dolog, hogy elhatetlenségünk bizlalja a sógort, míg honi iparunk egyre jobban sinli saját közönségünk pártfogását.

Ugyan miért lennének kereskedőink, még a vidékiek is, magyarabbak a magyaroknál?

És ebben van a legnagyobb hiba is, baj is.

Mig a magyar közönség az osztrák ipar termékeit előszeretettel keresi: addig ugyan kereskedőink német forrásból kénytelenek beszerezni szükségleteiket. Mert végre is ott, hol a fogyasztó közönség maga sem fektet súlyt a hazafias önértetre, a kereskedőnek első sorban tisztességes megélhetést kell biztosítani.

Nem az a lényeges, hogy a vigéző németül kínálják nálunk árukat (ámbar nagyobb része már elég élelmes arra, hogy velünk magát szóban és írásban megértesse), hanem az, hogy saját iparunk termékeit, egyenlő feltételek alatt, megbeesüljük. Tisztára csak a közönség izlésétől függ, hogy kereskedőink üzleti viszonyaiban is megtalálja hazafiai önértetének támogatását.

Tessék elhinni: Luegerek összes pereputtya nem képes annyi gyűlöletet termelni ellenünk, amennyit az egészséges üzleti szellem ellensúlyozni ne tudna még annak árán is, hogy nemesak kínálják, de keresi áru elhelyezésének legezészerűbb útját és eszközeit

Egyszóval, mig ami közönségünk az osztrák iparcikkei közvetítőivel szemben magyarul érezni, beszélni, tenni nem akar és nem tud: hiába hangoztatjuk a „Nix dajtsot“; annyira megszoktuk a német tánczot, hogy már faluhelyen is „Dajts“-esolunk; mert hát mindig csak nekünk fűtyüinek, pedig már megfordítva kellene lenni. Tisztelettel:

Sz. L.

Esküdtszéki tárgyalások.

Ma szerdán nyert befejezést az esküdtszéki tárgyalások f. hó 6-ika óta tartó ciklusa, melyen a közönség élénk érdeklődéssel kísérte a letárgyalt ügyeket. Elismeréssel regisztráljuk, hogy lapunk megjelenése óta intézkedés történt arra nézve, hogy az iskolai növendékek a tárgyalásokra csakis igazgatói engedéllyel becsatassanak be.

Mult szerdán *Kurcsik* Márton András halált okozott súlyos testi sértés büntette miatt az esküdtszék 1 évi börtönrre ítélte s beszámította a büntetésbe a 2 és fél havi vizsgálati fogságot.

Csütörtökön 9 én *Kis Gyula* rudnai lakos felett itélkezett az esküdtszék. Mult év szeptember 16-án ugyanis *Kis Gyula* leszurta bicskájával bátyját *Kis Lajost*, kit neje öcsese ellen ingerelt.

A tanács tagjai voltak: *Kubinyi Andor* elnök, *Kolbay Sándor* és *Medveczky Sándor*. — Esküdtek: *Tóth József*, *Molnár Ferencz*, ifj. *Szentmiklóssy Kálmán*, ifj. *Thuróczy Miklós*, id. *Borzi András*, *Czibur Pál*, *Matolay Bertalan*, *Kolbenhayer Gyula*, *Báthory László*, *Bobok Tivadar*, *Fáy László* és id. *Lengyel Pál*.

A bizonyító eljárás során a tanukat s dr. *Ruber* és dr. *Hajesy rozsnói*, dr. *Zehery* törvényszéki orvost hallgatták ki, s azután megállapította a bíróság a következő kérdéseket:

1. Bűnös-e *Kis Gyula* abban, hogy 1900. szept. 16-án Rudnán erős felindulásában, a nélkül, hogy jogos önvédelemben lett volna, *Kis Lajost* egy zsebkés pengéjével a mellkas baloldalán sértési szándékkal, de ölési szándék nélkül megszúrta úgy, hogy a mellkasi szúrás következtében *Kis Lajos* halála következett be. Igen-e vagy nem?

2. Ha igen: *Kis Gyula* erős felindulását az idézte-e elő, hogy őt *Kis Lajos* jogtalanul súlyosan bántalmazta, s a testi sértés ezen felindulásban rögtön követtetett-e el. Igen-e vagy nem?

Az esküdtek dr. *Ráróssy Gyula* védő tartalmas és szép jogi fejtegetésekben bővelkedő beszédének meghallgatása után visszavonultak s mindkét kérdésre igennel felelélvén, határozatuk alapján a bíróság a vádlottat másfél évi börtönbüntetéssel sújtotta.

Pénteken 10-én egy miskolci tűzér állott vádlottként az esküdtszék előtt azért, mert mult év decz. 10-ikén társát *Svidrán Mihályt* Polonkán késével úgy megszúrta,

hogy a tüdőn, szívburkon és májon feltétlenül halálos sérelmeket okozott. Ez alkalommal a vádat dr. *Hányi Győző* kir. ügyész képviselte, a védő *Hubay Miklós* volt. Kihallgatták dr. *Kalchbrenner Hugó* helypai és dr. *Horváth Ákos* vereskeri uradalmi orvosokat is, kik az áldozatot boncolták. Az esküdtszék a vádlottat 3 évi börtönnel sújtotta.

Szombaton 11-én *Medveczky Sándor* elnökelt a tárgyaláson, melyen *Zsiga József* pohorellai lakos felett itélkeztek azért, mert 1900. február 28-án id. *Zsiga József* — egy rokonát — fejzsefokkal úgy fejbe ütötte, hogy az a szenvedett sérelem következtében meghalt. A vádhatóság képviselője: dr. *Mészáros István* volt, a védelmet dr. *Weinberger Rezső* ügyvéd vitte, kinek rövid, de tartalmas jogászai érvekkel támogatott védőbeszédét nagy figyelemmel hallgatták. Az esküdtszék a vádlottat 1 és fél évi börtönrre ítélte.

Hétfőn 12-én ismét halált okozott súlyos testi sértés büntette foglalkoztatta az esküdtszék, mely *Kubinyi Aladár* elnöklete alatt ült össze. Az esküdtszék kisorsolt tagjai voltak: *Draskóczy László*, *Horváth Zoltán*, *Barányi Gusztáv*, *Smegner Károly*, *Turóczy Miklós*, *Bobok Tivadar*, *Kolbenhayer Gyula*, *Czibur Pál*, *Szeverényi János*, *Szentmiklóssy Kálmán* és *Farkas Zoltán*.

A tényállás az volt, hogy *Török Márton* (közép) 1900. szept. 22-ikén *Soltész Paulove Pált* Poprocsen előzetes összetűzés és civakodás után dulakodás közben egy késsel fején és balkarján megsebezte, s utóbbi helyen a fűtőteret átvágta, úgy hogy a sértett másnap elvérést következtében meghalt.

A bizonyítás során kihallgatták a tanukat s a boncolásnál közreműködött dr. *Posevitz Albert* nagy-rőzei és dr. *Basilidesz Károly* ratkói orvosokat, kik a sérelmet eskákis a konkrét esetben mondták halálosnak, melynek bekövetkezését orvosi segély megakadályozhatta volna. A vádhatóság képviselője: dr. *Mészáros István* az eset részleteit ismertette és a bizonyítási eljárás eredményét összegezve kérte a vádlott elítélését, míg a védő: dr. *Baksay Dezső* kéréddel s meggyőző érvekkel erősített szép beszédben védte a vádlottat.

A bíróság ezután megállapította a következő kérdéseket:

1. Bűnös-e *Török Márton* (közép) abban, hogy 1900. évi szeptember hó 22-én *Poprocsen Soltész Paulove Pált* sértési szándékkal, de ölési szándék nélkül tetleg bántalmazta s egy késsel több helyen megszurkálta úgy, hogy a testi sérelmekből s különösen a bal kar fűtőterének átmetéséből elvérést folytán másnap halála következett be. — Igen-e vagy nem?

2. Ha igen? Ezen esekelményét *Török Márton* erős felindulásban követte-e el? — Igen-e vagy nem?

3. Ha igen? Ezen erős felindulását az okozta-e, hogy *Török Márton* (közép) vádlottat az elhalt *Soltész Pált* előzőleg jogtalanul, súlyosan bántalmazta s a testi sértést ezen erős felindulásban rögtön követte-e el? — Igen-e vagy nem?

Az esküdtek mind a három kérdésre igennel feleltek, s e határozat alapján a bíróság a vádlottat egy évi és három havi börtönbüntetéssel sújtotta.

Kedden május 14-én a szándékos emberölés büntetével vádolt *Fábray Mária* bűnügyében mondott az esküdtszék ítéletet.

A tárgyalást *Medveczky Sándor* kir. törvényszék. bíró vezette; szavazó bírák voltak: *Lengyel György* kir. járásbíró és dr. *Kalmiczky Géza* kir. törvényszéki bíró. Jegyző: *Vesesz Ferencz* kir. aljegyző.

Az esküdtszék tagjaitul kisorsoltattak: *Legner Gyula*, *Széplaky Lajos*, *Fáy László*, *Hódinka Mihály*, id. *Borzi András*, *Konez Károly*, *Ónody Károly*, *Kolbenhayer Gyula*, *Barányi Gusztáv*, *Báthory László*, *Czibur Imre* és *Cseh István*.

Az esküdtszék megalakítása után a bizonyítási eljárás vette kezdetét, a melynek folyamán megállapított az, hogy *Fábray Mária* eselédleány több hónapon keresztül benső szerelmi viszonyt folytatott *Krausz Miksával*, a mely viszony következtében 1900. évi szeptember 26-án *Fábray Mária* egy leánygyermeknek adott életet. Gyermekeit először *Dobsinán* dajkaságba, majd *Rimaszombatban* a lelenzsházba adta, de mivel az érte járó magas havidíjakat fizetni nem tudta, elkeseredésében 1901. évi márcz us hó 11-én *Dobsinán* az uszoda helyiségébe dobta, a hol a gyermek megfagyott.

A bizonyítási eljárás során 9 tanut hallgattak ki; köztük: dr. *Löcherer Tamást* a lelenzsház igazgatóját és dr. *Meskó Miklós* főorvost, a vádlott volt szolgálatadóját *Mint szakértők*: dr. *Kellner Viktor* és dr. *Schvirian János* *dobsinai* orvosok jelentek meg.

Dr. *Mészáros István* vád- és dr. *Stern Jakab* ügyvéd védőbeszéde után az esküdtek azon kérdésre, hogy

bűnös-e *Fábray Mária* abban, hogy az 1900. évi szeptember 26-án született *Mária* nevű leánygyermekét *Dobsinán* 1901. évi márczius 11-én ölési szándékkal, de a nélkül, hogy szándékát előre megfontolta volna, egy kerítésen keresztül a vastag hóval fedett uszoda helyiségbe dobta, a hol gyermekének megfagyás által beállott halálát okozta? — Igennel feleltek.

Mely határozat alapján a kir. törvényszék *Fábray Mária*t a btkv. 279 §-ába ütköző szándékos emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek s tulnyomó enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett 4 évi fegyházbüntetésre és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Ma szerdán, 15-én volt az utolsó tárgyalás, melyre nagy számmal gyűlt össze a hallgatóság, miután érdekes részletekben bő tárgyalásra volt kilátás. A közönség várakozása azonban nem nyert kielégítést, mert a sértett fél nem jelent meg. A vád az volt, hogy 1900. augusztus 2-án *Göndör Mária* helypai lakos *Lóvi Miksára*. — kivel 9 év óta szerelmi viszonya volt — mikor ez *Zavadkáról* *Helpára* ment kerékpáron, revolveréből ölési szándékkal két lövést intézett azért, mert *Lóvi* őt hűtlenül elhagyta, s más leányval jegyet váltott. Az ügyész szándékos emberölés büntetésének kísérlete miatt emelt vádat.

A tanács *Kubinyi Aladár* elnöklete alatt alakult meg s tagjai voltak: *Medveczky Sándor* és *Kolbay Sándor* bírák. Jegyző volt: *Fodor Zoltán*.

Az esküdtszék tagjaitul kisorsoltattak: *Barányi Gusztáv*, *Fáy László*, *Bobok Tivadar*, ifj. *Szentmiklóssy Kálmán*, *Szakall István*, *Horváth Zoltán*, *Hódinka Mihály*, *Kolbeheyer Gyula*, *Lenner Gyula*, *Draskóczy László*, *Ónody Károly*. Dr. *Krausz Gyula*,

A vádolt előadta, hogy Lóvi öt kilenez évig hitegette s megesküdték egymásnak, hogy egygyé lesznek, s miután a fiatal ember más leányt akart nőül venni, ő revolveréből 3 lépésről kétszer rálőtt; kárt ugyan nem akart tenni benne, csak megijeszteni őt és rossz híret akarta kelteni, remélve, hogy jegyese, ezután megtagadja tőle kezét. — Kihallgatták a tanukat; a sértett Lóvi Miksa nem jelent meg s csak a vallomását és a leányhoz intézett leveleit olvasták fel s délután következett a sor a plaidóyokra, mikor is a vád képviselője: dr. Mészáros István királyi alügyész és Bodon József védő mondták el beszédüket. Lapunk zártáig még ítélet nem hozatván, erről nem referálhatunk.

Ezzel az esküdtzéki főtárgyalások ez idei első czik lusa befejezést nyert.

Hirek és vegyések.

Előkelő vendég. Folyó hó 12-én városunkba érkezett *Jekkefalussy* Lajos altábornagy, kit a nemsokára nyugalmába vonuló Fejérváry honvédelmi miniszter utódjaként emlegetnek. — Az altábornagy, ki városunkban évente többször megfordul s itt kellemesen érzi magát, most fiával jött el s *Samarjay* János földbirtokos uriházának szívesen látott vendége.

A Ludovika Akadémia mult héten 8-án megtartott zászlószentelési ünnepélyén városunkból *Jób Győző* esendőrhadnagy vett részt, képviselőink közül pedig *Kubinji Géza*, *Török Gyula* és *Fáy István* jelent meg. A két utóbbi képviselő folyó hó 12-én az Irányi Dániel siremlikének leleplezési ünnepélyén is résztvett.

Kirendelés. *Langhoffer* Viktor kir. aljárásbíró ideiglenesen az úresedésben lévő tornaljai albirói állás betöltésére rendeltetett ki s esütörtökön, folyó hó 9-én el is utazott Tornalýára.

Nyugalomba vonuló tanár. *Zachar* Gusztáv helybeli főgimnáziumi tanárnak, ki áldásos működésének a 40-ik évét tölti, az 1901-ik év szeptember hó 1-ő napjától kezdve a vallás- és közoktatásügyi miniszter folyó év április hó 26-án 21124. sz. a. kelt rendeletével 3960 korona nyugdíjat utalványozott.

Ujabb siker. *Kozák* István, a hasonnevű helybeli nyugalmazott tanító széptehetségű fia, a budapesti Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán egy sikerült festményét állította ki, s ezzel ismét gyarapította eddigi sikereit.

A megyei orvosok és gyógyszerészek 21-én a nyári kaszinóban tartandó közgyűlésére már szétmentek a meghívók. A gyűlés tárgya lesz: Előterjesztések, folyó ügyek, tisztujtás, indítványok, előadások, betegek és új gyógyszerek bemutatása.

Halálozás A róm. kath. egyházmegyét mély gyász érte egyik jeles tagjának: a nemrég kinevezett sőregi plébános *Gyöngyössi* Andrásnak f. hó 12-ikén 40 éves korában bekövetkezett elhunytával. A jó modoru, s szép tehetségű plébános Sőregen és vidékén közszeretnek örvendett s temetése f. hó 14-én nagy részvét mellett ment végbe. A gyászszertartást *Szeman* Endre helybeli pröpost plébános nagy segédlettel végezte, s a hívek szomorodott szívvel kísérték utolsó útjára szeretett lelkipásztornak kihűlt tetemeit. Nyugodjék békében!

Érettségi írásbeli vizsga. Holnap kezdi a helybeli főgimnáziumban az írásbeli érettségi vizsgát az a 35 ifju, a kit a tanári kar a jelentkező 40 közül érdemesnek ítél arra, hogy érettségire mehessen. — Az írásbeli 5 napon át tart, míg a szóbeli vizsga június 24—27-ik napjain lesz. Kormánybiztosul Nagy Gyulát, a „Századok” czimű folyóirat nagytudományu szerkesztőjét, történeti multunk egyik fardhatlan kutatóját nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Anyakönyvvezetők. A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Gömör-Kishont vármegyében a kis-rőcei anyakönyvi kerületbe *Lakner* Dániel körjegyzőt, a nyustyai anyakönyvi kerületbe *Purjesz* Ignác körjegyzőt anyakönyvvezetőkké, az alsóhangonyi anyakönyvi kerületbe pedig *Gaganecz* József segédtanítót anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete szombaton, folyó hó 11-én közgyűlést tartott, melyen *Kishonthy* Gyula üdvözölve a képviselőtestület tagjait, jelezte, hogy a gyűlés egyetlen tárgyat képezi a polgármesteri állás helyettes utján való betöltése, s a gyűlésre küldöttség utján meghívták *Bornemisza* László alispánt, ki megjelenése után meleg szavakkal emlékeztet meg Nagy Ferencz elhunyt polgármester érdemeiről, melyeket a városi ügyek lelkes, buzgó és odaadó munkálásával szerzett s melyek emlékét feledhetlenné tették. A gyászos eset, mely városunkat a becsület és kiváló tehetségű polgármester elhunytával érte, — ugymond elnöklő alispán — annál lesújtóbb, mert alapos reményünk volt, hogy ő azokat a szép reményeket, melyeket hivatalos működéséhez és egyéni képességeihez fűztünk, megvalósította volna. Legyen az ő nyugalma esendes s emlékezete maradjon áldott közöttünk! — A közgyűlés megnyitása után *Molnár* József adott kifejezést a közhangulatnak, mely szerint kívánatos volna, ha a polgármesteri állás a tisztujtásig az eddigi helyettesével: *Kishonthy* Gyula városi tisztú ügyészszel töltenék be, ki hivatottságának és rátermettségének már eddig is számos bizonyítékát adta. A közgyűlés az indítványt egyhangu lelkesedéssel elfogadta, mire *Kishonthy* Gyula szót emelt s köszönetet mondva a bizalomért, megjegyzi, hogy május 23-án 28 éve lesz, hogy e város szolgálataiba lépett, s a szerénységéről ismert férfiú nem hivalkodásból, — hiszen ez az ő puritán jellemével össze nem fér, — csupán önértéke által ösztökélve, rámutatott néhány olyan nevezetes mozzanatra, melylyel még jobban megerősítette a köztudatban élő meggyőződést, hogy ez idő alatt ő igen-igen sokat használt a városnak. A városi határ tagosítása, a regálé megváltás, a kiscömöri tagosítás, sok ezer forintnyi künnlevőség behajtása, kölcsönök szerzése, melyekért külön díjazást nem kért és nem kapott, megannyi maradandó érdeme, mely feloldja őt az alól is, hogy a tisztujtásig hátralevő félesztendő működése irányát jelző programot mondjon. Eddigi munkássága nyilvános, mindenki előtt ismeretes volt: a város érdekeinek lehető előmozdítására irányult, s ez lesz

főzélja ezután is. Kéri azonban a közgyűlést, hogy tekintettel arra, miszerint az utóbbi időben őt ért sok csapás munkaerejét megbénította, a munkamegosztás iránt intézkedni, illetve ezzel a tanácsot megbizni sziveskedjék. A közgyűlés hozzájárult ehhez, mire a helyettes polgármester letette a hivatalos esküt, s *Molnár* József köszönetet mondott az alispánnak a közgyűlés tapintatos vezetéséért. — A jelen voltak az elnöklő alispán és a helyettes polgármester lelkes életével oszlottak szét.

Halálos elgázolás. Általános részvétet keltő s mindenkit megrendítő hír terjedt el folyó hó 13-án reggel városunkban. A valónak bizonyult híresztelés két fiatal ember tragikus halálát jelezte. A szerencsétlenség bekövetkezése mindenféle kombinációkra ad alkalmat, sőt öngyilkosságról is beszélnek, pedig erről szó sem lehet; csak annyi bizonyos, hogy két derék, képzett s községekben és a vidéken méltán közszeretben állott fiatal tanító, talán egy kideríthetlen véletlen folytán, szörnyű halálát lelta a gyorsan robogó vonat kerekei alatt. A várgedei gyógyfürdő megnyitására *Gyenizse* Antal susai állami és *Mamuzsics* János rimaszécsi róm. kath. iskolai tanítók átrándultak a fürdőbe, s a délutánt kedélyesen, borozgatással és beszélgetéssel töltötték. Este aztán jókedvűen sétáltak ki a várgedei állomásra, de már nem válthattak jegyet s gyalogosan utnak indultak Feled felé a vasuti pályásten. A két jóbátát karöltve, élénk diskurzusba merülve ment a sínek között s eljutott a falu határáig. Nem hallották, hogy a Feledről jövő, éjjeli személyvonat közeledik s a sötétség miatt a vonatvezető sem látta őket; mikor észrevették, már késő volt. A vonat leütötte mindkét fiatal embert, testüket kettévágta s a formátlan tömeggé vált testrészeket 30—40 méter távra vonszolta magával a mozdony, melyet csak nehezen sikerült megállítani. A lámpákkal megvilágított helyen vérfagyasztó látvány tárult a szemlélő elé. A hullarészeket beszállították Várgedébe a halottas házba, s az esetről jelentést tettek a rimaszécsi kir. járásbírósnál és a vasuti üzemeltetésnél. A járásbírósnak elrendelte a helyszíni szemlét és a hullák felboncolását, melyet f. hó 13-án a *Feledy* Ferencz kir. albiró jelenlétében dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvos és dr. *Molnár* Ferencz rimaszécsi körorvos végezték. Azután koporsóba tették a két szerencsétlen véget ért fiatal ember kihűlt tetemeit s folyó hó 14-én délután temették el Várgedén nagy részvét mellett *Gyenizse* Antal koporsója felett *Vattay* László rimaszécsi ev. ref. lelkész mondott megható gyászbeszédet, a *Mamuzsics* temetési szertartását pedig *Bráz* János rimaszécsi plébános végezte. A temetésre a környékbeli lakosság összesereglett s a tanítók testületileg jelentek meg szeretett kartársuk végtisztelességén. Nevükben *Becske* Bálint jánosii tanító mondott szívhez szóló bucsubeszédet. A temetésen ott volt *Józa* Antal királyi tanfelügyelő is, kit *Gyenizse* rokonai kötelek is fűzött; *Susa* és *Rimaszécs* községekből pedig nagy számmal jelentek meg a szülők, kik mindkét fiatal tanítót nagyon szerették. A koporsót a gyászos háztól fiatal susai lányok vitték ki. A szomorú véget ért fiatal emberek tragikus sorsa igazán őszinte részvétet keltő. *Gyenizse* még csak 21 éves volt, s mint jelesen képzett fiatal ember egyike volt az itteni vidéki tanítók eleinek. Szerény, rokonszenves modoru s nemeslelkű volt, öreg szüleinek és két kis testvéreinek, kiket az alföldről magához vett, istapolója, gyamolítója. *Mamuzsics* 30 éves volt, s mint vőlegény, mostanában készült *Verbásza*ra, hogy szíve választottját nőül vegye. Ő is jó, buzgó és képzett tanító volt, kit *Rimaszécs*en kiesnyek és nagyok szerettek. — Most már elhantolták a kora ifjuságuk idején s szörnyű halállal kimúlt két jóbátát. Legyen nyugalmuk esendes, zavartalan! . . .

A villanyvilágítás érdekében folyó hó 12-én értekeztet volt, melynek foganatosításaként az előmunkálatokat végző bizottság ma szerdán újra összeül s megállapodik arra nézve, kik bizatnak meg a lángok megnyisítésének összeírásával és a szükséges lángeknek a közönség körében való jegyeztetésével. Mindenestre szükséges, hogy a közönség a lángek legalább is megközelítő ára iránt tájékozassék.

Halálozás. A vármegyei tanítói kar egyik tisztos tagja: *Mariányi* Antal nagyrőcei nyug. tanító, a koronás érdemkereszt tulajdonosa folyó hó 9-én 66 éves korában meghalt. Az elhunyt puritán jellemű, s köztiszteletben álló férfiú volt, kit mint híres pomologust is ismertük. Csak néhány év előtt, nyugalmába vonulásakor fényes ünnepély keretében tüzte mellére, vármegyének főispánja a legfelsőbb kegy adományát: az érdemkeresztet. Temetése nagy részvét mellett f. hó 11-én ment végbe. — Áldás és béke poraira!

Majálisok. A helybeli róm. kath. olvasóegylet hétfőn 27-én pünkösd másodnapján a Széchenyi-kertben majális rendez, melynek változatossá tételéhez a támasfalai kömvések fuvózenekara is hozzá fog járulni. — A *főgimnázium ifjusága* ez idei tavaszi mulatságát a szabadkai erdőben f. hó 31-én tartja; — a *polgári olvasókör* pedig nagyban készül a Széchenyi-kertben június hó 9-ikén rendezendő mulatságára.

Felkérőtünk *Holländer* Lajos urtól annak kijelentésére, hogy szemben azon állítással, mintha ő az Erzsébet-téren levő italmérsi üzletét bérbe adta volna — kötelességének tartja tudomásra hozni, hogy ez nem felel meg a valóságnak. A régóta fennálló s neve alatt folytatott üzletben mindenkor az volt a főtörekvése, s ezután is az lesz, hogy a közönség teljes megalégedését kiérdemelje. Ezt — mint az italmérsi ügyben utolsó megjegyzést — még kiadtuk azzal, hogy az ügyet részünkről befejeztünk tartjuk.

Vizbefutó gyermek. Ujantálvölgyön, folyó hó 13-ikán *Machala* Julia nevű 2½ éves kis leány beesett a vízbe, s mikor reáakadtak, már megfuladt. Az esetet bejelentették a kir. ügyészségnek, mely elrendelte a boncolást s ez folyó hó 14-ikén megejtetett a kir. törvényszék vizsgálóbírójának közbejöttével. — Hogy kit terhel a gondatlanság, azt a vizsgálat fogja kideríteni.

Koronás betétek. A „gömörmezei takarékpénztár és hitelbank” keretében létesített új intézmény, mely a közönség körében a takarékság előmozdítását célozza, már megkezdte működését, s szép számmal jelentkeztek azok, kik az életrevaló és helyes intézmény eszméjét szívesen fogadva, megtakarított koronájukat betétkönyvre elhelyezik. Kívánatos volna, hogy az eszme mennél szélesebb körben terjedjen s ekkép a kevésbé módos emberek s különösen a hivatalnokok is takarékságra serkentessenek.

Czáfolat. A rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaságról azt híresztelték, hogy a magyar kömvéseket és munkásokat mellözve, külföldi embereket alkalmaz a gyárépítésnél és munkálatoknál. A teljesen megbízható forrásból szerzett információk egészen más világításban tünteti fel a kérdést, melyet rosszakaratu ráfogásokkal a vállalat ellen fegyverül igyekeznek némelyek felhasználni. — Ha jórával, tisztességes munkást kap a vállalat, szívesen alkalmazza és jól is fizeti; azonban most is 500 bányamunkásra van szüksége, s lehetetlen azokat belföldön megszerezni. Csak a végső szükség esetén fordul a külföldiekhez és ha volt belföldi munkas, mindig azokat alkalmazta, de azt talán még a tulzók sem kívánhatják egy ilyen nagy vállalatnál, hogy egyes munkálatokat esetleg ne eszközöltesen, csak akkor, ha belföldi munkása van. — A vállalat igazgatója egyébként felhatalmazott bennünk annak kijelentésére, hogy az utóbbi időben napvilágot látott cikkekben, a tényállás el van fordítva, s a vállalat ellen közölt rosszakaratu ráfogásokat visszautasítja.

Kényelmes (!) vasuti személyszállítás. A legutóbbi országosvásár alkalmával megfigyeltük, mily szégyenletes, primitív módon bonyolítja le a vasut a vásári nagyobb személyforgalmat. Minden vonathoz ugyanis hozzácsatoltak 7—8 „Hat ló, 36 ember” föliratu kocsi, melyekbe betetelték a vásárra igyekező népet, és ezen utasokat úgy szállították le, hogy egy a marhaszállító-soknál használt létrát támasztottak a kocsinak, melyen különösen az éltesebb — nagy batyujával megrakott — anyókák bizony csak nagy kinnal tudtak száraz földre jutni. Reméljük, hogy a vasuti üzemeltetés ezen ázsiai állapotokat mielőbb megfogja szüntetni.

Tűzilárma. Ugyancsak megijesztette városunk lakóit folyó hó 13-án este a harangozó, ki a Gömöri-szálloda mögött lévő épület tetőzetét füstölmi látta s felverte a harangot. A tűzoltókat igazán dicséret és teljes elismerés illeti. Nem tartott 4—5 perczig, s teljes felszereléssel a helyszínen termettek. Mindenkit meglepett ez a gyorsaság. — Egyébként baj nem történt, a Gömöri padlásán volt egy kis tűz, de a házbellek gyorsan eloltották.

Uj táviradvonal. Az ajnácskői birtokosoknak végre sikerült kieszközölni, hogy az ajnácskői postahivatal táviradvonal bővítessék. Az új táviradvonalnak, mely az ajnácskői vasuti állomásra a községig fog vezetni, f. hó 14-ikén volt a közigazgatási bejárása, melyen *Müller* György posta és táviradi tiszt, gr. *Almássy* Arthur főszoalabíró és *Bodor* Ármin kir. mérnök vettek részt. A bejárás után azonnal hozzáfogtak a vezeték felállításához úgy, hogy az ajnácskői táviradhivatal már f. hó 16-án fog a forgalomnak átadatni.

Fogyasztási szövetkezet. Rimaszombat és vidéke fogyasztási szövetkezetének igazgatósága f. évi május hó 5-én gyűlést tartott, melyen a vezetőség az üzlet egy harmad évi eredményéről tett jelentést, beterveztvén a megejtett leltározás alapján egybeállított mérleget, mely a felügyelő-bizottság felülvizsgálása után, a f. év június hó 2-ára egybehivandó közgyűlés elé lesz terjesztendő. A kezdet nehézségeivel megküzdött fogyasztási szövetkezet üzleti eredményével az igazgatóság meg volt elégedve. Fogyasztási szövetkezetünk életrevalóságáról tanuskodik azon körülmény, hogy a vidéken három helyen is fiók-üzletet szándékoznak beállítani, melyek szerves kapcsolatban lennének a rimaszombati főüzlettel. Mint halljuk, az üzlethelyiség a nyári időszak alatt reggel felhétkor, délután pedig félkettőkor nyitattik; a záróra pedig félegy és este 8 óra határozottat.

A tiszáninneri ev. ref. egyház kerület tavaszi közgyűlését f. hó 7—8-án tartotta Miskolczon. Itt *Kun* Bertalan püspök az egyházkerület 1900—1901-iki állapotáról jelentést terjesztett elő, melyben a *gömöri egyházmegyéről* felemlíti, hogy *Pelsűczön* szép iskolaház építettet közadakozásból. Begyűlt erre 12000 korona, melyhez 2000-rel az egyház, a faipar-gyár 800 koronával járult. Néhai *Hámos* Gyula földbirtokos a *szalóczi* egyházra 4800 koronát hagyományozott. *Runyában* a paplak építése körül a hívek 1600 korona értékű szekeres és kézimunkát végeztek. 4400 korona készpénzt adtak. *Uzapanyton* a egyház hívei, az egyház 6400 korona adósságának évenként 1000 koronával leendő törlesztésére vállalkoztak. *Szuhafőn* toronyépítésre 832 korona fordítottat. *Rimaszécsen* díszes orgona épült 2600 koronából *Rimaszombat* 4110 koronával bérházat, *Ragály* 3331 korona költséggel szép paplakot építettet. A gömöri egyházmegyében a készpénz adakozás 12560 kor. 28 fillér. Az építkezési költség 52228 korona 44 fillér. A közgyűlés után a „Korona” nagyeremben a főgondnok vendégelte meg a gyűlés tagjait, s itt *Czinke* István helybeli lelkész mondott emelkedett szellemű pohárköszöntőt.

Országos állatvásár. (Rimaszombat, május 14. városi m. kir. állatorvos tudósítása.) Felhajtott: szarvasmarha 2071, ló 1578, juh 5809, sertés 386, összesen 9844 darab állat. — Vásári felhajtás a kedvező időjárás s a mezőgazdasági munkálatok befejezése miatt eléggé jelentékeny volt. Sajnos azonban, hogy morvaországi, bécsi, budapesti, nyitrai marhakereskedőink egy része nem jelent meg. — Felhajtott állatok átlagos minősége sanyaru képét láttatta az elmúlt téli takarmányhiánynak, mert a vágni való marhák, s ugyszólván az összes juhok felettébb gyengén tápláltak, soványak voltak. — Vásári forgalom, a kiselejtezett marhák, a lovak, valamint a juhok között lanyha irányzatot követett; élénkebb adásvétel a fejős és borjas tehének, szopós borjak, növendék marhák, a süldő és hízó sertések között mutatkozott. — Eladatott szarvasmarha 592; ló és csikó 190; juh, kecske, bárány 1135; sertés 226 drb. Vasuton elszállítottat, szarvasmarha 58, növendék 56; ló 11, szopós borju 81, gödölye 6; hizott sertés 6, süldő és sovány sertés 77 drb, összesen 16 waggon rakomány. — Vásári árak. Igás ökör I. oszt. 750—760; kisbirtokosoknak való 440—540; kimustrált ökör 320—420 korona páronként. Friss fejős és borjas magyar tehének 130—220; tarkák 160—320 koronáig darabja, éves fűzők 60—70, 2 évesek 120—140 korona, szopós borjak 12—50 koronáig. Könnyebb koei lovak 300—420, hátasok 300—600, levágásra való 70—120 koronáig. Anya-juhok nyirva bárányostól 20—28, erdélyi magyar hosszú gyapjas fejős 28—32, ürjúhok 12—18 korona páronként. Bárányok darabja 3—4 korona. Hizott sertések 50—140 koronáig, süldők 12—30 koronáig, malacok 5—6 koronával darabonként,

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati anyakönyvi hivatalban 1901. április hóban a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be: Született összesen: 18 gyermek ebből fiú 7, leány 11. Házasságot kötött: Széplaky József, és Lezsák Erzsébet. Elhaltak: *Tóth József 50 éves, Kassay János 66 éves, *Spodniák János 29 éves, Sipos Dánielné 28 éves, Özv. Démuth Józsefné 75 éves, *Kóky János 5 hónapos, Buczko András 15 éves, Rischányi Gyuláné 48 éves, *Varga János 45 éves, Andrásy Sára 1/2 napos, *Gombár András 49 éves, *Csábrágyi Pál 88 éves, *Szedmik Mária 18 éves, Bernáh István 21 éves, Galanty Lenke 19 napos, Özv. Majorosy Rudolfné 55 éves, *Paulik Bertalan 28 éves, Özv. Gyurovics Andrásné 95 éves, Özv. Czempa Antalné 83 éves, Balaj Julianna 17 éves, *Szabó Mária 58 éves, *Morong Pál 33 éves, *Özv. Szlujka Pálné 65 éves, Nagy Ferencz 51 éves, Járóy Anna 22 hónapos, Burszky Sámuel 62 éves, *Bódy Pál 81 éves, *Fóris Kálmán 36 éves. A *-al jelöltek a helybeli közkórházban haltak el.

Zempléni Árpád. A napokban egy új könyvet hozott számunkra a posta. Nagy, szép és olcsó könyv ez, olyan, a milyenekhez Zempléni Árpád szoktatta a magyar olvasó közönséget. Ez az új munkája verses lírai regény. A magyar bohémvilágban játszik. Hősei Eneasz festő és Didó, a „Karthágó városához” ezimzett bormérés tulajdonosnője. Szerelmük derűs-borús története a regény tárgya. S mint aféle szerelmes regény, legnagyobb részét lírai versekből van összeállítva. Hatalmas nagy képek, viharos szenvedélyek s végzetes gyász váltakoznak benne. Rendkívül érdekes és minden ízében eredeti munka zempléni „czigány-regény”-e. Az érdekes tartalmat négy szép műmelléklet emeli, melyeket Tóth István, ősmert kiváló szobrász készített a könyvhöz — illusztrációképen. Eneasz és Didó domborművű arcképe, a Karthágó-korcsma bejárata és Didó sirmelleke ez a négy szoborkép. Nagyon sikerült valamennyi. Ez az első eset, hogy magyar könyvet szobrász illusztrált. Remélhetőleg a jőpéldának számos követője akad majd az illusztrálás új módjában nonsokára. A 200 oldalas vastag kötet bolti ára 2 korona; azonban előfizetés útján is kapható még a szerzőnél (Budapest, IX. ker., Czuczor-utca 8. sz.) egy koronájával. Páratlan olcsóság. Melegen ajánljuk.

Pályázat.

A sárospataki áll. tanítóképezdénél az 1901/2. tanévben az első osztályban 30 jótéteményes hely töltendő be és pedig reggeli, ebéd, vacsora és lakásból álló teljes-jótéteményes hely négy; 70 koronát fizető 12 és 140 koronát fizető 14.

Az 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványok a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz czimezve folyó évi május 30-ig küldendők be alulírott hivatalához következő mellékletekkel:

a) születési bizonyítvány a 15-ik év betöltésének igazolásául;

b) tisztí orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testifogyatkozásban nem szenved, mely őt a tanítói foglalkozásban akadályozná;

c) iskolai bizonyítvány a múlt iskolai évről;

d) évharmadi értesítő a jelen iskolai évről, mely június 30-ig az ezen iskolai évről nyerendő bizonyítvánnyal egészítendő ki.

e) hiteles bizonyítvány a családtagok számáról, azok életkoráról s arról, hogy hány van a családfő közvetlen gondozása alatt, hány van a szülei háztól távol, hány és mily mérvű neveltetési költséggel terheli a családfenntartót;

f) hiteles községi bizonyítvány a szülők polgári állásáról, vagyoni állapotáról, ingatlan birtok-, üzlet-, ipar-, hivatal- vagy más forrásból származó jövedelméről, esetleg arról, hogy a növekedéknél van-e magánvagyon a s hova fordítatik annak jövedelme.

Szegénységi bizonyítvány csatolása esetén a folyamodvány és mellékletei bélyegmentesek.

Azon folyamodók, kik négy középiskolai osztály végzéséről szóló bizonyítvány hiányában felvételi vizsgálatra kötelezettek, külön fognak értesítettetni a felvételi vizsga napjáról.

Sárospatak, 1901. május hó 5-én.

Dezso Lajos, tanítóképezdési igazgató.

Felolós szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.

Magán-hirdetések.

Eladó ház.

Rimaszombatban, a Jánosi-utczában, 38. szám alatt fekvő emeletes ház. tágas udvar és a Rima folyóig terjedő gyümölcsös és veteményes kert **szabad kézből eladó.**
Szerényi János.

Jövedelmező állás.

A „**trieszti általános (Generali) biztosító-társaság** rimaszombati főügynökségéhez **azonnali belépésre** kerestek egy **külhivatalnok**, a ki a biztosítás minden ágazatára, az üzletszerzésre és egyuttal szervezésre vállalkozik. Javadalmazás 180 kor. havi fizetés és 12 korona napi utazási átalány. Pályázatok alantí czimre kéretnek, ahol az állás iránt személyesen értekezhetni lehet.

KOHN ALBERT,

fakereskedő és a „Generali” gömörmezei főügynöke.

Hirdetmény.

475. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék felhívja mindazokat, a kik **néh. Beliczky Viktor** közjegyzői biztosítékára az 1874. XXXV. t.-cz. 173. §-a szerint törvényes zálogjoggal bírnak, miszerint követeléseiket ezen hirdetmény **harmadszori megjelenésétől számított 90 nap alatt** ide jelentsék be, ellenkező esetben ezen biztosíték arra való tekintet nélkül kiadatik.

Rimaszombati kir. törvényszéknél, 1901. évi április hó 30-án.

Kubinyi Aladár, törvszéki elnök.

Fodor, törvszéki jegyző.

2-3

Hirdetmény.

2039. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Lovcsányi Soma** és neje **Vermez Erzsébetnek**, — ismeretlen tartózkodásu **Gottlieb Lipót** és neje **Hartman Etel** elleni 3000 korona tőke s járuléka iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Felső-Balog községben fekvő a felső-balogi 308. sz. telekjegyzőkönyvben A. I. 1-3. sor 245. 246. 247. hrzi szám alatt foglalt **Gottlieb Lipót** és neje **Hartman Etel** beltelkére és azon épült 44. sz. a. házára 3138 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, ennek megtartására határnapul **1901. évi július hó 10-ik napjának** délelőtti 10 óráját Felső-Balog községében a községi bír. házában tüzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz 313 korona 80 fillért készpénzben vagy

az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezeihez letenni vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1901. évi április hó 6-án.

Kovács, kir. törvszéki albiró.

Hirdetmény.

422. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a soproni kir. törvényszék 1901. évi 1807. számú végzése következtében **dr. Winkler Adolf** ügyvéd által képviselt **Müller P.** javára **Lówy Mór és neje** ellen 150 korona és járuléka erejéig 1901. évi április hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felül- és lefoglalt 1103 korona 90 fillerre becsült következő ingóságok u. m.: házi butorok, ágyneműk és italok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. bíróság 1901. V. 293/2 számú végzése folytán 150 korona tőke-követelés, ennek 1901. évi márczius hó 11-ik napjától járó 6%-os kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 62 kor. 45 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban alperesek lakásán és üzletében leendő eszközésére **1901. évi május hó 21-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1901. évi május hó 7-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó

Az országos központi mintapinceze palackborai.

Van szerenésed a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9-ik szám alatt** (pénzügyigazgatósági épület) egy, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően berendezett

fűszer-, liszt-, csemege-, bor- és ásványviz

üzletet nyitottam.

Nagybátyám **Weisz Károly** üzletében 12 éven át, a **Holländer és Weisz** ezégnél pedig mint üzletvezető 4 éven át szerzett tapasztalataim és széleskörű szakismereteim biztosítanak arról, hogy egy figyelmes, gyors és pontos kiszolgálás, valamint friss és legjobb minőségű árúk és legújantósbab árak tekintetében mindenkor a legkifogástalanabbat és legelőnyösebbet nyújthatom.

Nagybecsű pártfogásukat kérve, ajánlom szolgálataimat

kiváló tisztelettel

Schwarcz Pál.

Legfinomabb cognac és likörök.

Hirdetmény.

1176—1901. szám. — Mnisany község telekkönyve a volt urbéreseknél közösen kiadott illetőségek egyenként való felosztása következtében részlegesen átalakított, és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXXIX. t.-cz. szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 17. §§-ai alapján, — ideértve e §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törleszek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törleszi követelésüket hat hónap alatt, vagyis az **1901. november hó 1-ő** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törleszi kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-nak eseteiben, — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1901. november**

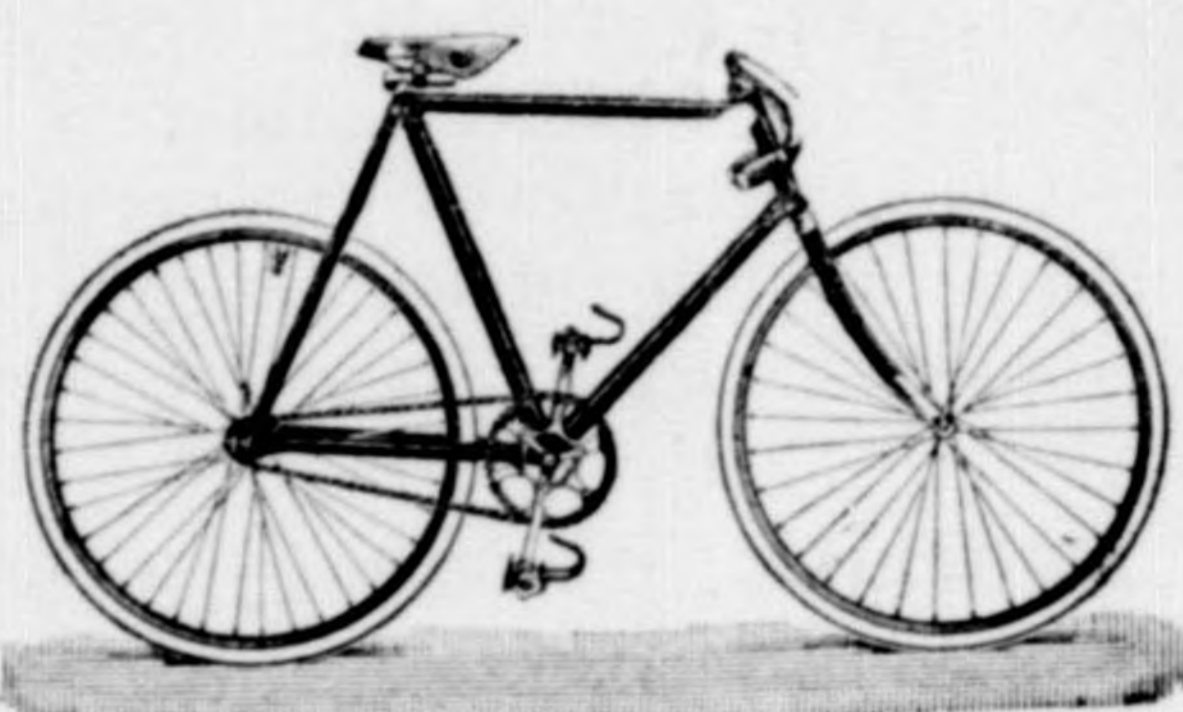
hó 1-ő napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv részleges átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönb. azok, akik az ezen t.-cz. 2. pontban körülírt eseteken kívül 1892. XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16-ik §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1901. november hó 1-ő** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetiket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság Nagy-Rőczen, 1901. április hó 15.

Dessewffy, kir. járásbíró.

BRAUN ZSIGMOND

VASKERESKEDÉSE RIMASZOMBAT.

Elősmert legjobb és legkedveltebb **Styria-kerékpárok** Gömörmezei képvisellete. Gyári raktár külön **varrógépeknek** jutányos árak és kedvező feltételek mellett.

Nagy raktár építkezési anyagokból, ugymint: **portland- és román-czément, mennyezet-nádfonat, kátrány fedél-lemez, el-szigetelő-lemez, carbolineum** stb.

Különbéféle színű **cserépkályhák**ból nagy raktár. Az „**Első magyar általános biztosító-társaság**” gömörmezei főügynöksége.

